

Magyar Demokrata - 2018. 10. 31. (28,29. oldal)

Elárult nemzeti energiapolitika

JÁROSI Márton

A rendszerváltozás előtti szakmai egyesületek szinte kivétel nélkül a hatalom szigorú felügyelete alatt működtek és annak kiszolgálói voltak, legtöbb esetben a „szakmai pecsétet” adták a politikai döntésekhez. A rendszerváltozással elvileg megnyílt a szellemi felszabadulás lehetősége a szakmai és civil szervezetek előtt is. Sajnos a gazdasági és társadalmi átalakulás eltelt időszakájában ezek többsége nem tudta az említett fontos szerepét betölteni. A régi infrastruktúrával, tagsággal rendelkező szervezetek nem tudtak megújulni, a pártállami támogatást élvező régi vezető elitek átmentették pozícióikat.

A rendszerváltozás előtt az energetika „társadalmi tudományos” szervezete az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) volt. Az egyesületben lehetősége nyílt a pártonkívüli energetikusoknak is dolgozni. Az 1970-es évektől kezdve azonban az ETE a mindenkor hivatalos politikával azonosulva nem lépett fel a szakértelem erejével a társadalomért, és ezzel a szakértelem általános hitelvesztése közepette a maga tekintélyét és létjogosultságát is aláásta. 1995-ben támogatta az energiaipar privatizálását, mondván, hogy „a vezetékes energiaszolgáltatás jövőjét, további fejlődését szem előtt tartva a mielőbbi, de egyben sikeres privatizációval szemben nem lát más alternatívát”. 1996 és 1999 között az ETE sorozatban szervezte azokat a „szakmai rendezvényeket”, amelyeknek célja minden esetben a privatizációs politikai döntések alátámasztása volt. Az ETE túlélése világosan mutatja a rendszerváltozás jellegzetességeit. Mind a rendszerváltozás előtti és az 1994 utáni hatalom, mind az új külföldi tulajdonosok szilárd szövetségest találtak a korábban a politikai, később az átmentett gazdasági hatalmat kiszolgáló egyesületekben. Egyedül a 100 éves múltú Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) nem támogatta a privatizációt.

Magyar Energetikai Társaság (MET) megalapítását 1991-ben azért kezdeményeztem, mert az ETE megújítására irányuló többéves reformtörekvések kudarcba fulladtak. A MET alapvető célkitűzése a nemzeti energiapolitika szolgálata volt, s tevékenységével a közélet elismert szakmai szereplője lett. 1999-ig közgyűlési határozatokkal, következetesen ellenezte az energetika kiárúsítását, nemzetellenes liberalizálását. Ezt egyértelmű állásfoglalásai bizonyítják, amelyekkel kiváltotta a privatizációban és a liberalizációban érdekeltek, a privatizált energetikai cégek ellenszenvét. A privatizáció elleni fellépés miatt támadták a neoliberális erők és az azokat támogató hazai szövetségeik a MET nemzeti elkötelezettségű vezetőit, ami a társaság szétveréséhez vezetett. Ebben a folyamatban az ETE is hatékonyan közreműködött.

A MET-vezetők elleni támadások sorozata 1996-ban kezdődött azzal, hogy az energiaprivatizáció politikai kérdés, ezért az abban való állásfoglalástól a társaság tartsa magát távol, s csak tisztán szakmai kérdésekkel foglalkozzon. Az 1998. decemberi tisztújító, majd az 1999. évi rendkívüli közgyűlésen vált nyilvánvalóvá a szervezett fellépés a MET nemzeti elkötelezettségű vezetőségének leváltására. A MET elnökségének egyik (ma is pozícióban levő) tagja akkor így agitált a leváltandó vezetőség ellen: „Az energiaipar egész Európában drasztikus változások előtt áll. ...Az egyesületnek meg kell újulnia, ... az államosítási törekvésektől el kellene jutni a privát vállalatok közti Európát átfogó kegyetlen versenyig. Évezredekkel ezelőtt a dinoszauruszok nem tudtak a világ változásaira reagálni. Ők elpusztultak. Mi ne hagyjuk a MET-et hasonló sorsra jutni.” Nem hagyták, puccsoltak, s egyértelműen az energiaipar kiárúsításának szolgálatába szegődtek. A magyar energetikai szakmai-társadalmi szervezetek – miközben verbálisan a szakma és a politika szétválasztását hangsúlyozták – a rendszerváltozás után még a korábbiaknál is inkább az uralmi, azóta globalizációs politikát szolgálták.

Az általunk alapított „eredeti MET”ből kiszorulva, az energiaipar privatizálása és tervezett liberalizálása ellenében, és a nemzeti energiapolitika megvalósításáért alapítottuk meg 2000-ben az Energiapolitika 2000 Társulatot (Enpol), amely nevében is kifejezi, hogy az energetika sem választható el a politikától. 2007 novemberében az ETE, a MET, a MEE és a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) közös állásfoglalásban kísérletet tettek arra, hogy múltjukat feledtetve, magukat „a magyar energetika iránt elkötelezett szakmai alapon szerveződő társadalmi szervezetek”-ként definiálják, s nyilatkozatukkal a „társadalmi közjó iránti felelősségükre” hívják fel a társadalom figyelmét. Változatlanul megkülönböztettek azonban „társadalmi érdeket”, „szakmai érdeket” és „politikai érdeket”, s arra hívtak fel, hogy a társadalmi érdek érvényesülését az szolgálja, ha „szakmai állítással szemben szakmai érvet, politikai érdekekkel szemben politikai érdeket állítunk”. Vagyis az említett érdekeket nemcsak különválasztják, hanem a társadalmi érdektől való elkülönülésüket is szükségesnek tartják. Ez a neoliberális fogantatású ideológia ismerős az energiaprivatizáció időszakából: a szakmai szervezetek csak a tisztán szakmai kérdésekkel foglalkozzanak, a politikát hagyják a politikusokra. Sajnos 2010-ig nyilvánvalóvá vált, hogy a hozzá nem értő politikusok mivé tették a magyar energetikát.

A nemzeti kormány 2010-ben megkezdte a nemzeti energiapolitika helyreállítását. Ennek sikerei után 2013-ban elkezdődött egyes energetikai szervezetek egyre látványosabb, hamis nemzeti színű és újabban szakrális köntösbe történő át öltözése. A megelőző politikai kurzusok nemzetellenes politikáját kiszolgáló és támogató egyesületek és vezetőik most úgy akarják további túlélésüket biztosítani, hogy a társadalmi méretű feledésben bízva, múltjukat elhallgatva a mostani nemzeti érdekű energiapolitika támogatóinak igyekeznek feltüntetni magukat. A kormány nemzeti energiapolitikájának kiteljesedését látva úgy tesznek, mintha mindig is ezt akarták volna.

Ennek egyik látványos bizonyítéka, hogy a Kárpát-medence magyar energetikusainak találkozóit, a MET hagyományos szimpóziumát az ETE, a MEE és a MMK immár közösen rendezik meg. Ezt a programot 1996-ban még az „eredeti MET” szervezte meg. Fő célunk volt, hogy a határainkon kívül rekedt honfitársainknak tapasztalataink átadásával szellemi segítséget adjunk ahhoz, hogy felkészüljenek a saját országukat is fenyegető energiaprivatizációra és liberalizációra. Az „eredeti MET” szétverése után ezek a témák persze kimaradtak az együttműködés tematikájából.

E találkozók mára különös új tartalmat nyertek. A MET és az ETE összeborulásával teljesül az ETE régi törekvése, létrejönni látszik a régóta áhított hamis nemzeti egység, de természetesen antiliberális energetikai kritika nélkül. A helyszínválasztásban és programban azonban megjelennek a nemzeti és szakrális öszszetartozás jelképei: a máriaremetei Kisboldogasszony-bazilika kertje és az ott lévő Szent Korona Domb.

A MET 25 éves jubileumára készülve megkezdődött – a szoclib ellenzék politikai gyakorlatának megfelelően – a MET történetének aktualizálása, vagyis meghamisítása. Engem is kapacitáltak egy „kompromisszumos” történethez való hozzájárulásra, amit természetesen megtagadtam; a MET alapításának és meghasonlásának dokumentumokkal alátámasztott hiteles leírását társulatunk honlapja is tartalmazza.

Egy legújabb fejlemény teljesen nyilvánvalóvá tette, hogy hová jutott az alapításkori célkitűzésektől eltávolodott MET. A Magyar Energetika 2018. augusztusi számában megjelent a Megújulók és/vagy atom? C. terjedelmes írás, amely a MET Ifjúsági Tagozata által a Műegyetemen szervezett vitaestről számol be. A „vita” résztvevői prof. dr. Aszódi Attila, a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásáért felelős államtitkár és dr. Munkácsy Béla, az ELTE Környezetés Tájföldrajz Tanszékének adjunktusa voltak, a vitavezető dr. Tóth Máté, a MET elnökségének tagja. Dr. Munkácsy Béla, aki az LMP szakértőjeként képviselő-jelöltséget is vállalt az áprilisi választásokon, jórészt a zöldpárt politikusainak paneljeit mondta fel a vita során. Egy nappal a vitaest előtt saját Facebook-oldalán ezt írta: „Holnap este vitázom kicsit a nevében is megtevesztő (hazug?) államtitkárság vezetőjével.” A szakmai vita paródiája volt ez a rendezvény. A vitatkozó egyike tudós, tájékozott energetikai szakember, a másik a témához nem értő környezetvédő propagandista. Mintha egy szívsebész professzor vitatkozna egy természetgyógyással a szívműtét gyakorlati

kérdéseiről, egy tájékozatlan újságíró moderálása mellett. Már a vita témája (címe) is hamis, félrevezető; azt sugallja, mintha csupán választás kérdése lenne, hogy milyen energiahordozóra alapozzuk a villanytermelést. Sajnos nem így van. A MET azért jutott ide, mert feladta alapításkori célkitűzését, elárulta a nemzeti energiapolitikát. A „nem szabad az egyesületnek politizálni” hamis tézistől oda jutottak, hogy pártpolitikai szintre süllyedt vitát szerveznek. A MET felelősségét súlyosbítja, hogy e szakmaiatlan vitát egyetemi hallgatóság előtt rendezték meg.

Jó lenne remélni, hogy a nem a szocializmusban szocializálódott, nemzeti identitását visszaszerző ifjú mérnöknemzedék már mentes lesz a globalliberalizmusnak való „megfelelés” bűnétől, s létrehozza a magyar energetika valós nemzeti szakmai szervezeteit.

JÁROSI Márton ■ ÁLLÁSPONT

Elárult nemzeti energiapolitika

A rendszerváltozás előtti szakmai egyesületek szinte kivétel nélkül a hatalom szigorú felügyelete alatt működtek és annak kiszolgálói voltak, legtöbb esetben a „szakmai puccsot” utalták a politikai döntésekhez. A rendszerváltozással elvileg megnyílt a szellemi felszabadulás lehetősége a szakmai és civil szervezetek előtt is. Sajnos a gazdasági és társadalmi átalakulás első időszakában ezek több része nem tudta az említett fontos szerepét betölteni. A régi infrastruktúrával, tagsággal rendelkező szervezetek nem tudták megújulni, a pártállami támogatást élvező régi vezetőik elmaradtak a pozícióikat.

A rendszerváltozás előtt az energetika „társadalmi tudományos” szervezete az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) volt. Az egyesületben lehetőség nyílt a párton kívüli energetikai szakemberek részvételére. Az 1970-es évektől kezdve azonban az ETE a mindenkor hivatalos politikával azonosulva nem lépett fel a szakértelm erejével a társadalomért, és ezzel a szakértelmű állami hitelvesztés közepette a maga tekintélyét és közöségét veszítette el. 1995-ben támogatva az energiapiar privatizálását, mondván, hogy „a szociális energiaszolgáltatás jövőjét, továbbfejlesztését szem előtt tartva a meglévő, de egyben átlagos privatizációval szemben nem lát más alternatívát”. 1996 és 1999 között az ETE sorozatosan szervezte azokat a „szakmai rendezvényeket”, amelyeknek célja minden esetben a privatizációs politikai döntések alátámasztása volt. Az ETE működése világosan mutatja a rendszerváltozás jellegzetességeit. Mind a rendszerváltozás előtti és az 1994 utáni hatalom, mind az új külföldi tulajdonosok szilárd szövetségeset találtak a korábban a politikai, később az átmeneti gazdasági hatalmat kiszolgáló egyesületekben. Egyedül a 100 éves múltú Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEÉ) nem támogatta a privatizációt.

Magyar Energetikai Társaság (MET) megalapítását 1991-ben azért kezdeményeztem, mert az ETE megújítását irányuló többéves reformtörekvések kudarcba fulladtak. A MET alapvető célkitűzése a nemzeti energiapolitika szolgálata volt,

s tevékenységével a közvetlen elmaradt szakmai szereplője lett. 1999-ig közgyűlési határozatokkal, következetesen ellenzte az energetika kiadásait, nemzetellenes liberalizálását. Ezt egyértelmű állásfoglalási bizonyítják, amelyekkel kiváltoztatta a privatizációban és a liberalizációban érdekelt, a privatizált energetikai cégek ellenszenvét. A privatizáció elleni fellépés miatt támadták a neoliborális erők és az azokat támogató hazai szövetségesek a MET nemzeti elkötelezettségű vezetőit, ami a társaság szétveréséhez vezetett. Ebből a folyamatból az ETE is hatékonyan kizárta magát.

A MET vezetőik elleni támadások sorozata 1996-ban kezdődött azzal, hogy az energiaprivatizáció politikai kérdés, ezért az abban való állásfoglalástól a társaság tartsa magát félre, s csak tisztán szakmai kérdésekkel foglalkozzon. Az 1998. decemberi tisztújító, majd az 1999. évi rendkívüli közgyűlésen vált nyilvánvalóvá a szervezeti fellépés a MET nemzeti elkötelezettségű vezetőségének leváltására. A MET elnökségének egyik (ma is pozícióban lévő) tagja akkor így agítált a leváltandó vezetőség ellen: „Az energiapiar egész Európában szisztematikus támadások elől áll. ... Az egyesületek meg kell újulnia, ... az állománytársaságoktól el kellene jutni a privatizációval szembeni Európát átfogó helytelen vélemény. Feszültségekkel csúszott a döntéshozatalok nem tudtak a világ változásaira reagálni. Ők elmaradtak. Mi ne hagyjuk a MET-et hasonló sorsra jutni.” Nem hagyták, puccsoltak, s egyértelműen az energiapiar kiadásait szolgálati szándékkal. A magyar energetikai szakmai-társadalmi szervezetek – miközben verbálisan a szakma és a politika szétválasztását hangsúlyozták – a rendszerváltozás után még a korábbiaknál is inkább az uralkodó, azóta globál-liberális politikát szolgálták.

Az általunk alapított „eredeti MET”-ből kiszorult, az energiapiar privatizálása és tervezett liberalizálása érdekében, és a nemzeti energiapolitika megvalósításáért alapítottuk meg 2000-ben az Energiapolitika 2000 Társulatot (Énpol), amely nevében is kifejezi, hogy az energetika sem választható el a politikától.

2007 novemberében az ETE, a MET, a MEÉ és a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) közös állásfoglalásban kísérletet tett arra, hogy múltjukat feledtetve, magukat „a magyar energetika történelmi szakmai alapon szerveződő társadalmi szervezetek”-ként definiálják, s nyilatkozatukkal a „társadalmi közjó iránti felelősségük”-re hívják fel a társadalom figyelmét. Változatlanul megkülönböztetnek azonban „társadalmi érdeket”, „szakmai érdeket” és „politikai érdeket”, s arra hívtak fel, hogy a társadalmi érdek érvényesülését az szolgálja, ha „szakmai állásfoglalással szemben szakmai érvek, politikai érvekkel szemben politikai érvek állnak”. Vagyis az említett érdekeket nemcsak különválasztják, hanem a társadalmi érdektől való elkülönítésüket is szükségesnek tartják. Ez a neoliberális fogantatású ideológia ismerős az energiaprivatizáció időszakából: a szakmai szervezetek csak a tisztán szakmai kérdésekkel foglalkozzanak, a politikát hagyják a politikusokra. Sajnos 2010-ig nyilvánvalóvá vált, hogy a hozzá nem értő politikusok mire tettek a magyar energetikát.

A nemzeti kormány 2010-ben megkezdte a nemzeti energiapolitika helyreállítását. Ennek sikerei után 2013-ban elkezdődött egyes energetikai szervezetek egyre lárványosabb, hamis nemzeti színtű és újabb szakadós köntösbe történő át-

öltözése. A megelőző politikai kurzusok nemzetellenes politikáját kiszolgáló és támogató egyesületek és vezetők most úgy akarják további túlélésüket biztosítani, hogy a társadalmi mérték felelősségen bízva, múltjukat ellhanggátva a mostani nemzeti érdekű energiapolitika támogatóinak igyekezzék felülmenni magukat. A kormány nemzeti energiapolitikájának kifejtésétől látva úgy tesznek, mintha mindig is ezt akarták volna.

Ennek egyik látnivaló bizonyítéka, hogy a Kárpát-medence magyar energetikusainak találkozóit, a MET hagyományos szimpóziumát az ETE, a MEF és a MMK immár közösen rendezik meg. Ezt a programot 1996-ban még az „eredeti MET” szervezte meg. Fő célunk volt, hogy a határainkon kívül rekedt honfitársainknak tapasztalataink átadásával szellemi segítséget adjunk ahhoz, hogy felkészüljenek a saját országukat is fenyegető energiaprivatizációra és liberalizációra. Az „eredeti MET” szétverése után ezek a témák persze kimaradtak az együttműködés tematikájából.

E találkozók mára különös új tartalmat nyertek. A MET és az ETE összehozásával teljesül az ETE régi törekvése, létrejönni látszik a régóta áhított hamis nemzeti egység, de természetesen antihierarchikus energetikai kritika nélkül. A helyszínválasztásban és programban azonban

megjelennek a nemzeti és szakrális eszmetartozás jelképei: a máriaremetei Kisboldogasszony-bazilika kertje és az ott lévő Szent Korona Domb.

A MET 25 éves jubileumára készülve megkezdődött – a szociális ellenzék politikai gyakorlatának megfelelően – a MET történetének aktualizálása, vagyis meghamisítása. Engem is kapacitáltak egy „kompromisszumos” történethez való hozzájárulásra, amit természetesen megtagadtam; a MET alapításának és meghasonlásának dokumentumokkal alátámasztott hiteles leírását társulatunk honlapja is tartalmazza.

Egy legújabb fejlemény teljesen nyilvánvalóvá tette, hogy hová jutott az alapításkori célkitűzésektől eltávolodott MET. A Magyar Energetika 2018. augusztusi számában megjelent a Megújulók és/vagy atom? c. terjedelmes írás, amely a MET Ifjúsági Tagozata által a Műegyetemen szervezett vitástról származik. A „vita” résztvevői: *prof. dr. Árpád Árpád*, a Paksi Atomerőmű kapacitására fenntartásáért felelős államtitkár és *dr. Árpád Árpád*, az ELTE Környezet- és Tájföldrajz Tanszékének adjunktusa voltak, a vitavezető *dr. Tóth Máté*, a MET elnökségének tagja. *Dr. Munkácsy Béla*, aki az LMP szakértőjeként képviselő-jelöltségért is vállalt az áprilisi választásokon, jórészt a zöldséppárt politikusaiknak

pancsejtjeit mondta fel a vita során. Egy nappal a vitást előtti saját Facebook-oldalán ezt írta: *„Holnap este viadszom kicsit a nevemben is megőrzendő (buzogó) államéletérdek végeredményével.”* A szakmai vita paródiája volt ez a rendezvény. A vitálkozó egyike tudós, tájékozott energetikai szakember, a másik a némához nem értő környezetvédő propagandista. Mintha egy szívszebz professzor vitatkozna egy természetgyógyászal a szívműtét gyakorlati kérdéseiről, egy tájékozatlan újságíró moderálása mellett. Már a vita témája (címe) is hamis, félrevezető; azt sugallja, mintha csupán választás kérdése lenne, hogy milyen energiahordozóra alapozzuk a villanytermelést. Sajnos nem így van. A MET azért jutott ide, mert feladta alapításkori célkitűzését, elárulta a nemzeti energiapolitikát. A *„nem szabad az egyesítést politikálni!”* hamis tézistől oda jutottak, hogy pártpolitikai szintre süllyedt vitát szerveznek. A MET felelősségét súlyosbítja, hogy a szakmatlan vitát egyetemi hallgatók előtt rendezték meg.

Jó lenne remélni, hogy a nem a szocializmusban szocializálódott, nemzeti identitástól visszaszerző ifjú mérnök-nemzedék már mentes lesz a globalliberalizmusnak való „megfelelés” bűnétől, s létrehozza a magyar energetika valódi nemzeti szakmai szervezeit. ■